

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

2010/1 LSF 4 (Gældende)

**Forslag til Lov om ændring af lov om retsafgifter
(Sagsomkostninger til statskassen ved afgiftsfritagelse på grund af
retshjælpsforsikringsdækning, opgørelse af sagens værdi i lejesager m.v.)**

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: Justitsmin., j.nr. 2010-743-0029

Forslag

til

Lov om ændring af lov om retsafgifter

(Sagsomkostninger til statskassen ved afgiftsfritagelse på grund af retshjælpsforsikringsdækning, opgørelse af sagens værdi i lejesager m.v.)

§ 1

I lov om retsafgifter, jf. lovbekendtgørelse nr. 936 af 8. september 2006, som ændret bl.a. ved § 7 i lov nr. 539 af 8. juni 2006, § 2 i lov nr. 168 af 12. marts 2008 og senest ved § 3 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, foretages følgende ændringer:

1. I § 3, stk. 3, 1. pkt., ændres »lejeloven eller erhvervslejeloven« til: »lejelovgivningen«.
2. I § 3, stk. 3, 3. pkt., ændres »i henhold til lejelovens §§ 87 og 93 eller erhvervslejelovens §§ 65 og 71« til: »om opsigelse eller ophævelse af lejemål«.
3. § 13, stk. 2, affattes således:
»Stk. 2. Retten træffer afgørelse om betaling af sagsomkostninger, som om der ikke var afgiftsfrihed efter stk. 1, nr. 1 eller 3, herunder et skønsmæssigt fastsat beløb svarende til de afgifter, der efter sagsgenstandens værdi skulle have været betalt. Pålægges modparten at betale sagsomkostninger svarende til de afgifter, der skulle have været betalt, tilfalder beløbet statskassen.«
4. I § 37, stk. 1, nr. 2, ændres »aktieselskabslovens § 125 eller anpartsselskabslovens § 58« til: »selskabslovens § 235«.
5. I § 37, stk. 1, nr. 3, affattes således:
»3) ved skifterettens afgørelse om rekonstruktionsbehandling eller konkurs i medfør af selskabslovens § 233, stk. 3.«
6. I § 37 a indsættes som stk. 2:
»Stk. 2. § 37, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse.«
7. I § 39, stk. 1, nr. 2, ændres »aktieselskabslovens § 123, stk. 2, eller anpartsselskabslovens § 56, stk. 2« til: »selskabslovens § 221, stk. 3«.
8. I § 39 a ændres »aktieselskabsloven og anpartsselskabsloven« til: »selskabsloven«.
9. § 49 a, stk. 1 og 2, affattes således:
»For elektroniske forespørgsler i tingbogen, personbogen og andelsboligbogen betales 30 kr. pr. opslag, for et fuldstændigt opslag vedrørende én fast ejendom dog 120 kr.
Stk. 2. Afgiftsfri er dog
 - 1) opslag, der foretages i ikkeerhvervsmæssigt øjemed fra brugerterminaler ved Tinglysningssretten eller byretterne,
 - 2) opslag vedrørende en fast ejendom, der foretages af en fysisk person, der efter tingbogen har adkomst til ejendommen, og
 - 3) opslag, der foretages i ikkeerhvervsmæssigt øjemed af offentlige forvaltningsmyndigheder.«

10. I § 49 a, stk. 3, 1. pkt., ændres »stk. 1 og 2« til: »stk. 1«.

11. § 49 a, stk. 4-6, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 4. Tinglysningsretten kan efter ansøgning tillade, at afgiften efter stk. 1 og 3 opkræves månedsvis bagud. Tilsvarende gælder for udskrifter, der rekvireres elektronisk, men attesteres af retten. Der er udpantningsret for afgiften.«

12. I § 49 b, stk. 1, 1. pkt., ændres »køretøjer« til: »andele i andelsboligforeninger«, og », 2 og 4« ændres til: »og 2«.

13. I § 49 b, stk. 1, 2. pkt., ændres »opslag« to steder til: »enkeltopslag«.

14. § 49 b, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. § 49 a, stk. 4, finder tilsvarende anvendelse.«

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at gennemføre forskellige mindre tilpasninger af retsafgiftslovens regler.

Lovforslaget går for det første ud på at indføre regler om den tabende parts betaling af sagsomkostninger til statskassen, når den vindende part har været fritaget for betaling af retsafgift, fordi denne part opfylder de økonomiske betingelser for fri proces og har en retshjælpforsikring, der dækker omkostninger ved sagen.

Det foreslås, at sagsomkostningerne i et sådant tilfælde skal fastsættes, som om der ikke var afgiftsfritagelse, herunder – som noget nyt – et skønsmæssigt fastsat beløb svarende til de afgifter, der skulle have været betalt.

Dette svarer til, hvad der gælder, når den vindende part har været fritaget for betaling af retsafgift, fordi denne part har haft fri proces under sagen.

Denne del af lovforslaget har således til formål at fjerne den forskel, der i dag, uden at det har været tilsligtet, er mellem de sagsomkostninger, den tabende part skal betale, afhængig af om den vindende part (som opfylder de økonomiske betingelser for fri proces) har retshjælpforsikringsdækning eller ej.

Lovforslaget går for det andet ud på at medtage sager i henhold til almenlejeloven i reglerne om opgørelsen af sagens værdi i lejesager.

Hermed sikres, at der gælder samme regler om opgørelsen af sagens værdi i lejesager, uanset om lejemålet er omfattet af lejeloven, erhvervslejeloven eller almenlejeloven.

Denne del af lovforslaget har således til formål at fjerne den forskel, der i dag, uden at det har været tilsligtet, er mellem den retsafgift, der skal betales, afhængig af om retssagen vedrører et lejemål omfattet af almenlejeloven eller af lejeloven eller erhvervslejeloven.

Lovforslaget indeholder endelig nogle konsekvensændringer som følge af den nye selskabslov, som følge af nye regler i konkursloven om rekonstruktionsbehandling og som følge af indførelsen af digital tinglysning i tingbogen.

2. Fritagelse for retsafgift ved retshjælpforsikringsdækning

2.1. Gældende ret

2.1.1. Fri proces medfører for vedkommende part blandt andet fritagelse for betaling af retsafgift, jf. retsplejelovens § 331, stk. 1, nr. 1.

Efter retsplejelovens § 332, stk. 1, træffer retten afgørelse om betaling af sagsomkostninger, som om der ikke var givet fri proces, herunder et skønsmæssigt fastsat beløb svarende til de afgifter, der efter sagsgenstandens værdi skulle være betalt. Pålægges modparten at betale sagsomkostninger, tilfalder beløbet statskassen.

I det omfang modparten ville være blevet pålagt at erstatte en parts udgifter til retsafgift, hvis parten ikke havde haft fri proces, pålægges modparten således at betale sagsomkostninger svarende til retsafgiften til statskassen.

2.1.2. Fri proces kan som udgangspunkt kun bevilges, hvis ansøgeren ikke har en retshjælpforsikring, der dækker omkostninger ved sagen, jf. retsplejelovens § 325.

En part, som har en retshjælpsforsikring, der dækker omkostninger ved sagen, og som opfylder de økonomiske betingelser for fri proces, skal ikke betale retsafgift, jf. retsafgiftslovens § 13, stk. 1, nr. 3.

Denne ordning har været gældende siden den 1. januar 2007, hvor lov nr. 554 af 24. juni 2005 trådte i kraft for så vidt angår ændringer af regler om fri proces.

Før den 1. januar 2007 udelukkede retshjælpsforsikringsdækning ikke fri proces, og en part kunne dermed have både retshjælpsforsikring og fri proces. I så fald skulle parten som følge af den fri proces ikke betale retsafgift, men modparten ville i givet fald blive pålagt at betale sagsomkostninger til statskassen svarende til den retsafgift, der ellers skulle være betalt (som beskrevet i pkt. 2.1.1 ovenfor).

Det anføres i forarbejderne til retsafgiftslovens § 13, stk. 1, nr. 3, at bestemmelsen sikrer, at den foreslåede administrative omlægning mellem fri proces og retshjælpsforsikring ikke fører til en udvidelse af, hvornår der skal betales retsafgift (Folketingstidende 2004-05, 2. samling, tillæg A, side 5543).

2.1.3. Østre Landsret har i en utrykt afgørelse af 26. april 2010 (B-3128-09) udtalt, at der ikke er hjemmel til at pålægge den tabende part at betale sagsomkostninger til statskassen svarende til retsafgiften, når den vindende part har været fritaget for betaling af retsafgift, fordi denne part opfylder de økonomiske betingelser for fri proces og har en retshjælpsforsikring, der dækker omkostninger ved sagen.

2.2. Lovforslagets udforming

2.2.1. Formålet med afgiftsfritagelsen efter retsafgiftslovens § 13, stk. 1, nr. 3, er efter forarbejderne at sikre, at den administrative omlægning mellem fri proces og retshjælpsforsikring ikke førte til en *udvidelse* af, hvornår der skal betales retsafgift.

Formålet med afgiftsfritagelsen efter retsafgiftslovens § 13, stk. 1, nr. 3, kan derimod ikke antages at have været at *indskrænke*, hvornår der skal betales retsafgift.

Før den 1. januar 2007 skulle den tabende part betale sagsomkostninger til statskassen svarende til den retsafgift, som ellers skulle være betalt af den vindende part med retshjælpsforsikringsdækning og fri proces.

Det vil således være i overensstemmelse med formålet med lovændringen ved lov nr. 554 af 24. juni 2005 og med retstilstanden før den 1. januar 2007, hvis den tabende part også efter denne lovændring kan pålægges at betale sagsomkostninger til statskassen svarende til retsafgiften, hvis den vindende part har været fritaget for betaling af retsafgift, fordi parten opfylder de økonomiske betingelser for fri proces og har en retshjælpsforsikring, der dækker omkostninger ved sagen.

I modsat fald vil den tabende part være forskelligt stillet med hensyn til betaling af sagsomkostninger alt afhængig af, om den vindende part har en retshjælpsforsikring eller ej.

2.2.2. Østre Landsret er imidlertid som nævnt i pkt. 2.1.3 ovenfor i en utrykt afgørelse af 26. april 2010 kommet frem til, at der ikke er hjemmel til at pålægge modparten at betale sagsomkostninger til statskassen svarende til den retsafgift, der skulle være betalt, hvis en part ikke havde været fritaget for betaling af retsafgift i medfør af retsafgiftslovens § 13, stk. 1, nr. 3.

På denne baggrund foreslås det at ændre retsafgiftsloven, således at det udtrykkeligt bestemmes, at i tilfælde af, at en part har været fritaget for betaling af retsafgift, fordi parten opfylder de økonomiske betingelser for fri proces og har en retshjælpsforsikring, der dækker omkostninger ved sagen, skal sagsomkostningerne fastsættes, som om der ikke var afgiftsfritagelse, herunder et skønsmæssigt fastsat beløb svarende til de afgifter, der skulle have været betalt.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

3. Opgørelse af sagens værdi i lejesager

3.1. Gældende ret

3.1.1. Retsafgiften afhænger i civile retssager af sagens værdi. Reglerne om opgørelsen af sagens værdi ved beregning af retsafgift findes i retsafgiftslovens § 3. Ifølge stk. 1 bestemmes sagens værdi efter påstanden. Omfatter påstanden flere krav, er sagens værdi den samlede værdi af disse krav. Renter og omkostninger medregnes ikke ved opgørelsen af sagens værdi.

Retsafgiftslovens § 3, stk. 2, indeholder særlige regler om opgørelsen af sagens værdi, når påstanden angår en ydelse, der skal betales et ubestemt antal gange. Værdien beregnes i et sådant tilfælde ved at gange ydelserne pr. år med ti, medmindre andet følger af § 3, stk. 3.

Retsafgiftslovens § 3, stk. 3, indeholder særlige regler om opgørelsen af sagens værdi i sager i henhold til lejeloven eller erhvervslejeloven. Hvis en sådan sag angår en ydelse, der skal betales et ubestemt antal gange, beregnes sagens værdi ved at gange den årlige ydelse, påstanden angår, med fem. For sager i henhold til lejelovens §§ 87 og 93 eller erhvervslejelovens §§ 65 og 71 (dvs. sager om opsigelse eller ophævelse af lejemålet) fastsættes sagens værdi dog til et års leje.

De særlige regler om opgørelsen af sagens værdi i lejesager blev oprindeligt indført i 1969 (reglen om et års leje i sager om opsigelse eller ophævelse af lejemålet) og 1980 (reglen om fem gange den årlige ydelse, påstanden angår, i andre lejesager) før indførelsen af almenlejeloven og erhvervslejeloven.

Retsafgiftslovens regler om opgørelsen af sagens værdi i lejesager blev ikke ændret i forbindelse med indførelsen af erhvervslejeruleringsloven i 1989, der i 2000 blev erstattet af erhvervslejeloven, eller i forbindelse med indførelsen af almenlejeloven i 1998.

Den særlige regel om at gange den årlige ydelse, påstanden angår, med fem, blev imidlertid i retspraksis anvendt også i sager efter erhvervslejeruleringsloven, jf. Østre Landsrets afgørelse gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1990 side 276, og ved lov nr. 1436 af 22. december 2004, der trådte i kraft den 1. januar 2005, fik retsafgiftslovens § 3, stk. 3, sin nuværende affattelse, der udtrykkeligt henviser til både lejeloven og erhvervslejeloven. Medtagelsen af en henvisning til erhvervslejeloven omtales i bemærkningerne til det foreslåede § 3, stk. 3, som en præcisering (Folketingstidende 2004-05, 1. samling, tillæg A, side 3043).

Spørgsmålet om opgørelsen af sagens værdi i sager efter almenlejeloven ses ikke at være omtalt i forarbejderne til lov nr. 1436 af 22. december 2004.

3.1.2. Østre Landsret har i en afgørelse af 23. april 2010 (Ugeskrift for Retsvæsen 2010 side 2103) udtalt, at efter ordlyden gælder de særlige regler i retsafgiftslovens § 3, stk. 3, om fastsættelse af sagens værdi kun for sager i henhold til lejeloven eller erhvervslejeloven og således ikke for sager i henhold til almenlejeloven. Landsretten fandt i en sag om ophævelse, subsidiært opsigelse, af et lejemål ikke grundlag for en analog anvendelse af retsafgiftslovens § 3, stk. 3, 3. pkt. Landsretten fastsatte derfor sagens værdi efter retsafgiftslovens § 3, stk. 2.

3.2. Lovforslagets udformning

3.2.1. Som anført ovenfor i pkt. 3.1.1 er de særlige regler om opgørelse af sagens værdi i lejesager oprindeligt indført på et tidspunkt, hvor der kun fandtes én lejelov.

Selv om retsafgiftslovens regler herom ikke blev ændret i forbindelse med indførelsen af almenlejeloven eller erhvervslejeloven, kan det ikke antages at have været tilsigtet, at de særlige regler om opgørelse af sagens værdi i lejesager ikke længere skulle anvendes i sager om de lejemål, som hidtil havde været omfattet af lejeloven, men som nu blev omfattet af almenlejeloven eller erhvervslejeloven.

Ved en senere lovændring, der trådte i kraft den 1. januar 2005, blev retsafgiftsloven som nævnt ovenfor i pkt. 3.1.1 da også ændret, således at der blev medtaget en udtrykkelig henvisning til erhvervslejeloven i de særlige regler om opgørelsen af sagens værdi i lejesager.

3.2.2. På denne baggrund foreslås det tilsvarende at medtage sager i henhold til almenlejeloven i retsafgiftslovens § 3, stk. 3, om opgørelse af sagens værdi i lejesager.

Hermed sikres, at sagens værdi opgøres på samme måde i forbindelse med beregningen af retsafgift, uanset om det lejemål, sagen angår, er omfattet af lejeloven, almenlejeloven eller erhvervslejeloven.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1 og 2, og bemærkningerne hertil.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget skønnes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser af betydning for staten, kommuner eller regioner.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget skønnes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet af betydning.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder mv.

Et udkast til lovforslaget har været sendt i høring hos:

Østre og Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Tinglysningsretten, Domstolsstyrelsen, Advokatrådet, Boligselskabernes Landsforening, Danske Advokater, Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen, Forbrugerrådet, Forsikring og Pension, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Institut for Menneskerettigheder, Lejernes Landsorganisation, Politiforbundet i Danmark, Retspolitisk Forening og Retssikkerhedsfonden.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/udgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen af betydning	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen af betydning	Ingen af betydning
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen af betydning	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen

Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 og 2 (§ 3, stk. 3)

Det foreslås at ændre retsafgiftslovens § 3, stk. 3, således at henvisningen til lejeloven og erhvervslejeloven ændres til en henvisning til lejelovgivningen, og således at henvisningen til lejelovens §§ 87 og 93 eller erhvervslejelovens §§ 65 og 71 ændres til en henvisning til sager om opsigelse eller ophævelse af lejemål.

Hermed sikres, at der gælder samme regler om opgørelse af sagens værdi i lejesager, uanset hvilken lejelov (lov om leje, lov om leje af almene boliger eller lov om leje af erhvervslokaler mv.) lejemålet er omfattet af.

Til nr. 3 (§ 13, stk. 2)

Det foreslås at ændre retsafgiftslovens § 13, stk. 2, fra en regel om afgiftspligt for en modpart, der pålægges at betale sagens omkostninger, til en regel om fastsættelse af sagsomkostninger, som om der ikke var afgiftsfrihed, herunder et skønsmæssigt fastsat beløb svarende til de afgifter, der efter sagsgenstandens værdi skulle have været betalt.

Det foreslås samtidig at udvide anvendelsesområdet for stk. 2 til også at omfatte stk. 1, nr. 3, om tilfælde, hvor en part, der har en retshjælpsforsikring eller anden forsikring, der dækker omkostninger ved sagen, og som opfylder de økonomiske betingelser for fri proces. Det gældende stk. 2 henviser kun til stk. 1, nr. 1, om tilfælde, hvor en statstjenestemand anlægger sag efter ordre.

Den foreslåede regel svarer til, hvad der efter retsplejelovens § 332, stk. 1, gælder, når en part er fritaget for betaling af retsafgift, fordi parten har fri proces, jf. retsafgiftslovens § 13, stk. 1, nr. 2, og retsplejelovens § 331, stk. 1, nr. 1.

Der vil således fremover i alle tilfælde af afgiftsfritagelse efter retsafgiftslovens § 13, stk. 1, være de samme muligheder for i givet fald at pålægge en tabende modpart at betale sagsomkostninger til statskassen svarende til den retsafgift, der skulle have været betalt.

Forslaget indebærer, at retten skal træffe afgørelse om betaling af sagsomkostninger, som om der ikke var afgiftsfrihed efter stk. 1, nr. 1 eller 3, jf. *1. pkt.* Ved afgørelsen af, om en part skal betale sagsomkostninger, og om der i givet fald skal betales fulde eller delvise sagsomkostninger og med hvilket beløb, skal der således ikke tages hensyn til, at en part har været fritaget for betaling af retsafgift efter stk. 1, nr. 1 eller 3.

Ligesom efter retsplejelovens § 332, stk. 1, skal der ved udmålingen af sagsomkostninger også medtages et skønsmæssigt fastsat beløb svarende til de retsafgifter, der efter sagsgenstandens værdi skulle have været betalt – naturligvis forudsat at de pågældende udgifter til retsafgifter ville have indgået i de tilkendte sagsomkostninger, hvis parten ikke havde været fritaget for at betale retsafgift.

Forslaget indebærer endvidere, at når modparten pålægges at betale sagsomkostninger svarende til de afgifter, der skulle have været betalt, tilfalder beløbet statskassen, jf. *2. pkt.*

Ligesom efter gældende ret kan parterne ikke ved aftale gøre indgreb i statskassens rettigheder. Hvor den vindende part har været fritaget for betaling af retsafgift efter stk. 1, nr. 1 eller 3, tilkendes statskassen i givet fald sagsomkostninger hos modparten svarende til de afgifter, der skulle have været betalt, efter de i øvrigt deklatoriske regler i retsplejelovens kapitel 30, idet en eventuel aftale om fravigelse heraf, jf. retsplejelovens § 312, stk. 1, 2. led, er uden betydning.

Forslaget om at ændre § 13, stk. 2, fra en regel om afgiftspligt til en regel om fastsættelse af sagsomkostninger til statskassen, indebærer blandt andet, at retsafgiftslovens kapitel 13 om klage over afgiftsberegningen ikke længere finder anvendelse på afgørelser efter § 13, stk. 2. Indsigelse mod en afgørelse om betaling af sagsomkostninger til statskassen efter det foreslåede § 13, stk. 2, må i givet fald ske ved appel af afgørelsen i overensstemmelse med retsplejelovens appelregler.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4, 7 og 8 (§ 37, stk. 1, nr. 2, § 39, stk. 1, nr. 2, og § 39 a)

Der er tale om konsekvensændringer som følge af den nye selskabslov, lov nr. 470 af 12. juni 2009 om aktie- og anpartsselskaber, der har afløst de tidligere gældende aktie- og anpartsselskabslove.

Det foreslås at ændre henvisningen i retsafgiftslovens § 37, stk. 1, nr. 2, til aktieselskabslovens § 125 og anpartsselskabslovens § 58 til en henvisning til selskabslovens § 235, der har afløst disse bestemmelser om genoptagelse af likvidation (*nr. 4*).

Det foreslås endvidere at ændre henvisningen i retsafgiftslovens § 39, stk. 1, nr. 2, til aktieselskabslovens § 123, stk. 2, og anpartsselskabslovens § 56, stk. 2, til en henvisning til selskabslovens § 221, stk. 3, som har afløst bestemmelserne om tvister om fordringer, der anmeldes til likvidator (*nr. 7*). Disse bestemmelser fandtes oprindeligt i aktieselskabslovens § 123, stk. 2, og anpartsselskabslovens § 56, stk. 2, og blev ved lov nr. 246 af 27. marts 2006 flyttet til aktieselskabslovens § 123, stk. 3, og anpartsselskabslovens § 56, stk. 3, uden at retsafgiftslovens § 39, stk. 1, nr. 2, i den anledning blev konsekvensændret.

Det foreslås endelig at ændre henvisningen i retsafgiftslovens § 39 a til aktieselskabsloven og anpartsselskabsloven til en henvisning til selskabsloven, idet retsafgiftslovens § 39 a nu retteligt angår udnævnelse af granskningsmænd og likvidatorer i henhold til selskabsloven (*nr. 8*).

Til nr. 5 (§ 37, stk. 1, nr. 3)

Der er tale om konsekvensændringer som følge af den nye selskabslov, lov nr. 470 af 12. juni 2009 om aktie- og anpartsselskaber, der har afløst de tidligere gældende aktie- og anpartsselskabslove, og som følge af de nye regler om rekonstruktionsbehandling, der indsættes i konkursloven ved lov nr. 718 af 25. juni 2010.

Det foreslås at nyaffatte retsafgiftslovens § 37, stk. 1, nr. 3, således at den angår skifterettens afgørelse om rekonstruktionsbehandling eller konkurs i medfør af selskabslovens § 233, stk. 3. Med forslaget ændres henvisningen til bestemmelser i aktie- og anpartsselskabsloven til en henvisning til den tilsvarende bestemmelse i selskabsloven og samtidig medtages rekonstruktionsbehandling, så retsafgiftsloven herefter er i overensstemmelse med selskabslovens § 233, stk. 3, som affattet ved lov nr. 718 af 25. juni 2010.

Til nr. 6 (§ 37 a)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af de nye regler om rekonstruktionsbehandling, der indsættes i konkursloven ved lov nr. 718 af 25. juni 2010.

Det foreslås at ændre retsafgiftslovens § 37 a som affattet ved lov nr. 718 af 25. juni 2010, således at

retsafgiftslovens § 37, stk. 2 og 3, om retsafgiften for konkursbegæring finder tilsvarende anvendelse på retsafgiften for indgivelse af begæring om rekonstruktionsbehandling.

Forslaget indebærer, at hvis flere fordringshavere indgiver begæring om rekonstruktionsbehandling på forskelligt grundlag, betales afgift af hver rekvirent for sig, idet der dog kun svares afgift som for én begæring, hvis en forening af erhvervsdrivende samtidig indgiver begæring om rekonstruktionsbehandling på flere fordringshaveres vegne, jf. retsafgiftslovens § 37, stk. 2.

Forslaget indebærer endvidere, at hvis en begæring om rekonstruktionsbehandling er indgivet ved urigtigt værneting, svares ikke ny afgift, såfremt begæringen indgives på ny inden tre uger efter, at den er blevet afvist eller tilbagekaldt, jf. retsafgiftslovens § 37, stk. 3.

Forslaget sikrer, at begæringer om rekonstruktionsbehandling og konkursbegæringer er sidestillet i retsafgiftsmæssig henseende.

Til nr. 9 (§ 49 a, stk. 1 og 2)

De foreslåede § 49 a, stk. 1 og 2, viderefører med redaktionelle ændringer de gældende § 49 a, stk. 1, 2 og 4.

Det foreslåede *stk. 1* viderefører uændret hovedreglen om, at der for et elektronisk opslag i tingbogen, personbogen eller andelsboligbogen skal betales en afgift på 30 kr., for et fuldstændigt opslag vedrørende én fast ejendom dog 120 kr., jf. de gældende stk. 1, 1. pkt., og stk. 2. Med forslaget udgår henvisningerne til ekstern terminaladgang, eksterne brugere og anvendelse af den offentlige informationsserver (OIS) som overflødige. Med de undtagelser, som videreføres uændret, jf. nedenfor, er afgiften den samme, uanset hvordan den elektroniske forespørgsel sker.

Med et »opslag«, som der skal betales 30 kr. for, forstås uændret ét opslag i personbogen vedrørende en person, ét opslag i andelsboligbogen vedrørende en andelsbolig eller ét opslag i tingbogen vedrørende enten adkomst, byrder, pantehæftelser eller andre oplysninger med hensyn til en fast ejendom. Med »et fuldstændigt opslag vedrørende én fast ejendom«, som der skal betales 120 kr. for, forstås – svarende til det gældende stk. 2 om »en fuldstændig udskrift af tinglysningsregistre vedrørende én fast ejendom« – ét opslag i tingbogen vedrørende både adkomst, byrder, pantehæftelser og andre oplysninger med hensyn til en fast ejendom.

Det er således uændret afgiftsneutralt, om man foretager fire (enkelt)opslag (à 30 kr.) vedrørende en fast ejendom eller foretager ét fuldstændigt opslag (til 120 kr.) vedrørende ejendommen. Det foreslås at anvende udtrykket »opslag« i lovteksten om begge disse situationer, da de i øvrigt ikke adskiller sig fra hinanden. I begge tilfælde er der tale om et elektronisk opslag, hvor brugeren har mulighed for efterfølgende at udskrive på egen printer.

Det foreslåede *stk. 2* viderefører de gældende afgiftsfritagelser uden realitetsændringer.

Det foreslåede *stk. 2, nr. 1*, om afgiftsfrihed for opslag, der foretages i ikke erhvervsmæssigt øjemed fra brugerterminaler ved Tinglysningsretten eller byretterne, er en uændret videreførelse af det gældende stk. 1, 2. pkt.

Det foreslåede *stk. 2, nr. 2*, om afgiftsfrihed for opslag vedrørende en fast ejendom, der foretages af en fysisk person, der efter tingbogen har adkomst til ejendommen, viderefører det gældende stk. 1, 3. pkt. Det foreslås præciseret, at afgiftsfriheden alene gælder for fysiske personer, hvilket er i overensstemmelse med, hvordan den gældende regel har været praktiseret. Desuden foreslås det, at henvisningen til den offentlige informationsserver (OIS) udgår, således at afgiftsfriheden for ejerens opslag – i overensstemmelse med praksis ved Tinglysningsretten – gælder, uanset hvordan den elektroniske forespørgsel sker. Endvidere foreslås henvisningen til Det Fælleskommunale Ejendomsstamregister (ESR) erstattet af en henvisning til tingbogen, idet tingbogen efter indførelsen af digital tinglysning i modsætning

til tidligere indeholder personnumre på adkomsthavere, således at afgiftsfritagelsen for ejeren nu kan gennemføres på grundlag af oplysningerne i tingbogen.

I modsætning til, hvad der var forudsat i forarbejderne til det gældende stk. 1, 3. pkt. (jf. Folketingstidende 2005-2006, tillæg A, side 792), vil der også være mulighed for afgiftsfrit at udskrive på egen printer og lagre i en fil på eget medium. Dette er i overensstemmelse med, at det i praksis har vist sig vanskeligt at opretholde forudsætningen om spærring for udskrift og lagring. Der er således allerede i dag i praksis adgang til udskrift og lagring i forbindelse med afgiftsfrie opslag efter det gældende stk. 1, 3. pkt.

Det foreslåede *stk. 2, nr. 3*, om afgiftsfrihed for opslag, der foretages i ikkeerhvervsmæssigt øjemed af offentlige forvaltningsmyndigheder, er en videreførelse af det gældende stk. 4 alene med den terminologiske ændring, at udtrykket »opslag« også omfatter det, som i det gældende stk. 4 betegnes »udskrift«, jf. om denne sproglige forenkling ovenfor i bemærkningerne til det foreslåede stk. 1.

Til nr. 10 (§ 49 a, stk. 3, 1. pkt.)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 9.

Retsafgiftslovens § 49 a, stk. 3, angår betaling af retsafgift for automatisk opslag i tinglysningssystemerne i forbindelse med en tinglysningsekspedition.

Med den foreslåede nyaffattelse af § 49 a, stk. 1 og 2 (lovforslagets § 1, nr. 9), samles reglerne om afgiftens størrelse i stk. 1, og som følge heraf foreslås henvisningen i stk. 3 til stk. 1 og 2 ændret til en henvisning til stk. 1.

Til nr. 11 (§ 49 a, stk. 4-6)

Det foreslås at ophæve de gældende § 49 a, stk. 4-6, og erstatte disse bestemmelser med et nyt stk. 4.

Ophævelsen af det gældende stk. 4 er en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 9, hvorved det gældende stk. 4 foreslås videreført som stk. 2, nr. 3.

Efter det gældende stk. 5, 1. pkt., opkræves afgiften efter § 49 a, stk. 1-3 (fremtidig stk. 1 og 3, jf. lovforslagets § 1, nr. 9), månedvis bagud, hvis opslag foretages af personer eller virksomheder mv., der har adgang til tinglysningssystemerne ved ekstern terminaladgang. Dette foreslås i *stk. 4, 1. pkt.*, ændret til, at Tinglysningssystemet efter ansøgning kan tillade, at afgiften efter § 49 a, stk. 1 og 3, opkræves månedvis bagud. Dette svarer til, hvordan den gældende regel reelt praktiseres af Tinglysningssystemet efter indførelsen af digital tinglysning i tingbogen, som blandt andet har givet mulighed for opslag i tingbogen via internettet. Der er således ikke tale om nogen realitetsændring. De foreslåede stk. 4, 2. og 3. *pkt.*, om, at en tilladelse til månedvis opkrævning tilsvarende gælder for afgiften for udskrifter, der rekvireres elektronisk, men attesteres af retten (og hvor afgiften derfor er 175 kr., jf. retsafgiftslovens § 48), og om udpantningsret for afgiften viderefører de gældende stk. 5, 2. og 3. *pkt.*, uden ændringer.

Det gældende stk. 6 om opkrævning af afgiften for opslag, der foretages ved anvendelse af den offentlige informationsserver (OIS) af personer eller virksomheder mv., der ikke har adgang til tinglysningssystemerne ved ekstern terminaladgang, foreslås ikke videreført. Efter indførelsen af digital tinglysning i tingbogen kan personer, der ikke efter det foreslåede stk. 4 har tilladelse til at betale månedvis bagud, f.eks. betale med dankort over internettet, og der er derfor ikke længere behov for særlige regler om opkrævningen af afgiften i denne situation.

Ophævelsen af det gældende stk. 6 er ikke til hinder for, at udbyderen af den offentlige informationsserver (OIS) (p.t. Erhvervs- og Byggestyrelsen) – såfremt dette findes hensigtsmæssigt – afregner den samlede afgift for opslag via OIS månedvis over for Tinglysningssystemet i medfør af en tilladelse efter det foreslåede stk. 4 og selv opkræver afgiften hos de enkelte brugere, jf. herved lov om bygnings- og boligregistrering § 7, stk. 5 (tidligere stk. 3) (der ikke foreslås ændret). Der er heller ikke noget til

hinder for, at udbydere af andre informationssystemer, som har tilladelse efter det foreslåede stk. 4 til månedsvis betaling, selv opkræver afgiften hos de enkelte brugere og derefter afregner afgiften over for Tinglysningssretten.

Til nr. 12-14 (§ 49 b)

Blandt andet i lyset af de foreslåede ændringer af retsafgiftslovens § 49 a (lovforslagets § 1, nr. 9-11) foreslås forskellige tilpasninger af retsafgiftslovens § 49 b om masseudtræk af tinglysningssregistre. Der er ikke tale om realitetsændringer.

Det foreslås i *nr. 12*, at henvisningen til udtræk på køretøjer i § 49 b, stk. 1, 1. pkt., udgår, idet opslag i bilbogen efter indførelsen af digital tinglysning i bilbogen ikke længere vil være afgiftsbelagt, jf. § 7, nr. 1, i lov nr. 539 af 8. juni 2006.

Det foreslås samtidig, at der indsættes en henvisning til udtræk på andele i andelsboligforeninger. Forslaget er en konsekvens af oprettelsen af andelsboligbogen den 1. januar 2005, jf. lov nr. 216 af 31. marts 2004.

Endvidere foreslås det at ændre henvisningen til § 49 a, stk. 1, 2 og 4, til en henvisning til § 49 a, stk. 1 og 2. Forslaget er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 9 og 11.

Det foreslås i *nr. 13* præciseret, at grænsen for, hvornår afgiften nedsættes, er 500 enkeltopslag, og at den lavere afgift på 15 kr. gælder pr. enkeltopslag. Forslaget har sammenhæng med den foreslåede ændrede terminologi i § 49 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 9, og bemærkningerne hertil. Ved et »enkeltopslag« forstås således – uændret i forhold til udtrykket »opslag« i den gældende § 49 b – ét opslag i personbogen vedrørende en person, ét opslag i andelsboligbogen vedrørende en andelsbolig eller ét opslag i tingbogen vedrørende enten adkomst, byrder, pantehæftelser eller andre oplysninger med hensyn til en fast ejendom. Et (fuldstændigt) opslag i tingbogen vedrørende både adkomst, byrder, pantehæftelser og andre oplysninger med hensyn til en fast ejendom svarer således til fire enkeltopslag, hvilket ligeledes er uændret i forhold til den gældende § 49 b.

Det foreslås i *nr. 14*, at § 49 a, stk. 4 (som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 11), om mulighed for tilladelse til betaling af afgiften månedsvis bagud skal finde tilsvarende anvendelse på masseudtræk, hvilket er i overensstemmelse med gældende ret, jf. herved også bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 11.

Til § 2

Det foreslås, at loven skal træde i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Der foreslås ingen særlige overgangsregler, så de foreslåede ændringer af retsafgiftslovens § 3, stk. 3 (lovforslagets § 1, nr. 1 og 2), om opgørelse af sagens værdi i lejesager finder anvendelse, når afgiftspligten indtræder efter lovens ikrafttræden.

Den foreslåede regel i retsafgiftslovens § 13, stk. 2 (lovforslagets § 1, nr. 3), om afgørelser om sagsomkostninger, når en part er fritaget for betaling af retsafgift i medfør af retsafgiftslovens § 13, stk. 1, nr. 1 eller 3, finder anvendelse, når afgørelsen om sagsomkostninger i den pågældende instans træffes efter lovens ikrafttræden. Dette gælder også, når afgiftsfriheden er indtrådt før lovens ikrafttræden.

Til § 3

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed.

Lovforslaget sammenholdt med gældende ret

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om retsafgifter, jf. lovbekendtgørelse nr. 936 af 8. september 2006, som ændret bl.a. ved § 7 i lov nr. 539 af 8. juni 2006, § 2 i lov nr. 168 af 12. marts 2008 og senest ved § 3 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, foretages følgende ændringer:

§ 3. Sagens værdi bestemmes efter påstanden i stævningen. Ved fastsættelsen af afgiften efter § 2 bestemmes sagens værdi dog efter påstanden på det tidspunkt, hvor afgiften skal betales, jf. § 2, stk. 4 og 5. Omfatter påstanden flere krav, er sagens værdi den samlede værdi af disse krav, også hvor sagen anlægges af flere sagsøgere eller mod flere sagsøgte. Renter og omkostninger medregnes ikke.

Stk. 2. Angår påstanden en ydelse, der skal betales et ubestemt antal gange, beregnes værdien ved at gange ydelserne pr. år med 10, jf. dog stk. 3. Angår påstanden en ydelse, der skal betales et bestemt antal gange, beregnes værdien ved at gange ydelsen pr. gang med antallet af gange, ydelsen skal betales. Værdien kan dog ikke overstige ydelserne pr. år ganget med 10, jf. dog stk. 3. Er ydelserne ikke af samme størrelse, lægges ydelserne for det sidste år inden sagens anlæg til grund for beregningen.

Stk. 3. Værdien af sager i henhold til lejeloven eller erhvervslejeloven beregnes, når sagen omfattes af stk. 2, 1. pkt., ved at gange den årlige ydelse, påstanden angår, med 5. Omfattes sagen af stk. 2, 2. pkt., kan værdien ikke overstige ydelserne pr. år ganget med 5. For sager i henhold til lejelovens §§ 87 og 93 eller erhvervslejelovens §§ 65 og 71 fastsættes sagens værdi dog til 1 års leje.

Stk. 4-5. ---

1. I § 3, stk. 3, 1. pkt., ændres »lejeloven eller erhvervslejeloven« til: »lejelovgivningen«.

2. I § 3, stk. 3, 3. pkt., ændres »i henhold til lejelovens §§ 87 og 93 eller erhvervslejelovens §§ 65 og 71« til: »om opsigelse eller ophævelse af lejemål«.

§ 13. Afgift svares ikke af:

- 1) En statstjenestemand, der anlægger sag efter ordre,
- 2) en part, der er fritaget for betaling af afgifter i medfør af retsplejelovens § 331, stk. 1, nr. 1,
- 3) en part, der har en retshjælpsforsikring eller anden forsikring, der dækker omkostninger ved sagen, og som opfylder de økonomiske betingelser efter retsplejelovens § 325.

Stk. 2. Pålægges det modparten at betale sagens omkostninger, skal han i de i stk. 1, nr. 1, nævnte tilfælde tilpligtes at svare afgift efter foranstående regler, medmindre særlige omstændigheder taler derimod. Sagsgenstandens værdi fastsættes af retten. Afgiftspligten indtræder, når retten træffer sin afgørelse.

§ 37. Der svares 750 kr.

- 1) for behandling af konkursbegæring,
- 2) ved skifterettens bestemmelse om genoptagelse af likvidation i medfør af aktieselskabslovens § 125 eller anpartsselskabslovens § 58 og
- 3) ved skifterettens afgørelse om konkurs i medfør af aktieselskabslovens § 127, stk. 3, eller anpartsselskabslovens § 64, stk. 3.

Stk. 2. Indgiver flere fordringshavere konkursbegæring på forskelligt grundlag, betales afgift af hver rekvirent for sig, hvad enten begæringerne er indeholdt i et eller flere dokumenter. Indgiver en forening af erhvervsdrivende samtidig konkursbegæring på flere fordringshaveres vegne, svares dog kun afgift som for én begæring.

Stk. 3. Er en konkursbegæring indgivet ved urigtigt værneting, svares ikke ny afgift, såfremt begæringen indgives på ny inden tre uger efter, at den er afvist eller tilbagekaldt.

3. § 13, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Retten træffer afgørelse om betaling af sagsomkostninger, som om der ikke var afgiftsfrihed efter stk. 1, nr. 1 eller 3, herunder et skønsmæssigt fastsat beløb svarende til de afgifter, der efter sagsgenstandens værdi skulle have været betalt. Pålægges modparten at betale sagsomkostninger svarende til de afgifter, der skulle have været betalt, tilfalder beløbet statskassen.«

4. I § 37, stk. 1, nr. 2, ændres »aktieselskabslovens § 125 eller anpartsselskabslovens § 58« til: »selskabslovens § 235«.

5. I § 37, stk. 1, nr. 3, affattes således:

»3) ved skifterettens afgørelse om rekonstruktionsbehandling eller konkurs i medfør af selskabslovens § 233, stk. 3.«

§ 37 a. For indgivelse af begæring om rekonstruktionsbehandling svares 750 kr.

§ 39. Der svares afgift efter reglerne i kapitel 1 for behandling af

- 1) tvister i boer, der behandles af kuratorer, angående anmeldte fordringer og krav eller deres fortrinsret, jf. konkurslovens § 246, og
- 2) tvister, der indbringes for skifteretten i medfør af aktieselskabslovens § 123, stk. 2, eller anpartsselskabslovens § 56, stk. 2.

Stk. 2. Der svares afgift efter reglerne i kapitel 3 for behandling af ind- og udsættelsesforretninger i medfør af konkurslovens § 112.

§ 39 a. For udnævnelse af granskningsmænd og likvidatorer i henhold til aktieselskabsloven og anpartsselskabsloven svares 400 kr.

§ 49 a. For elektroniske forespørgsler i tingbogen, personbogen og andelsboligbogen betales 30 kr. pr. opslag ved ekstern terminaladgang eller ved anvendelse af den offentlige informationsserver (OIS), jf. dog stk. 4. Dog er opslag, der foretages i ikkeerhvervsmæssigt øjemed fra brugerterminaler ved Tinglysningssretten eller byretterne, afgiftsfri. Endvidere er opslag vedrørende en fast ejendom, der foretages ved anvendelse af OIS af den, der er registreret som ejer af ejendommen i Det Fælleskommunale Ejendomsstamregister (ESR), afgiftsfri.

Stk. 2. For en fuldstændig udskrift af tinglysningssregistrene for én fast ejendom hos en ekstern bruger eller ved anvendelse af OIS betales 120 kr., jf. dog stk. 4.

6. I § 37 a indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. § 37, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse.«

7. I § 39, stk. 1, nr. 2, ændres »aktieselskabslovens § 123, stk. 2, eller anpartsselskabslovens § 56, stk. 2« til: »selskabslovens § 221, stk. 3«.

8. I § 39 a ændres »aktieselskabsloven og anpartsselskabsloven« til: »selskabsloven«.

9. § 49 a, stk. 1 og 2, affattes således:

»For elektroniske forespørgsler i tingbogen, personbogen og andelsboligbogen betales 30 kr. pr. opslag, for et fuldstændigt opslag vedrørende én fast ejendom dog 120 kr.

Stk. 2. Afgiftsfri er dog

- 1) opslag, der foretages i ikkeerhvervsmæssigt øjemed fra brugerterminaler ved Tinglysningssretten eller byretterne,

Stk. 3. For automatisk opslag i tinglysningsregistrene i forbindelse med en tinglysningsekspedition betales afgift som efter stk. 1 og 2. Afgiftspligten bortfalder dog, hvis det dokument, ekspeditionen vedrører, anmeldes til tinglysning inden 6 hverdage, efter at opslaget er foretaget. Lørdage, grundlovsdag, den 24. december og den 31. december anses ikke for hverdage ved beregning af fristen.

Stk. 4. Opslag og udskrift, der foretages af offentlige forvaltningsmyndigheder, er afgiftsfri, når disse foretages i ikkeerhvervs-mæssigt øjemed.

Stk. 5. Afgiften efter stk. 1-3 opkræves månedsvi bagud, såfremt opslag eller udskrift foretages af personer eller virksomheder m.v., der har adgang til tinglysningsregistrene ved ekstern terminaladgang. Tilsvarende gælder for udskrifter, der rekvireres elektronisk, men attesteres af retten. Der er udpantningsret for afgiften.

Stk. 6. Afgiften for opslag eller udskrift, der foretages ved anvendelse af OIS af personer eller virksomheder m.v., der ikke har adgang til tinglysningsregistrene ved ekstern terminaladgang, opkræves af OIS, jf. § 7, stk. 3, i lov om bygnings- og boligregistrering.

§ 49 b. Afgiften ved et samlet udtræk på flere ejendomme, køretøjer eller personer beregnes efter § 49 a, stk. 1, 2 og 4. For den del af et samlet udtræk, der overstiger 500 opslag, betales dog alene 15 kr. pr. opslag.

Stk. 2. For personer og virksomheder m.v., der har adgang til tinglysningsregistrene

- 2) opslag vedrørende en fast ejendom, der foretages af en fysisk person, der efter tingbogen har adkomst til ejendommen, og
- 3) opslag, der foretages i ikkeerhvervs-mæssigt øjemed af offentlige forvaltningsmyndigheder.«

10. I § 49 a, stk. 3, 1. pkt., ændres »stk. 1 og 2« til: »stk. 1«.

11. § 49 a, stk. 4-6, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 4.* Tinglysningsretten kan efter ansøgning tillade, at afgiften efter stk. 1 og 3 opkræves månedsvi bagud. Tilsvarende gælder for udskrifter, der rekvireres elektronisk, men attesteres af retten. Der er udpantningsret for afgiften.«

12. I § 49 b, stk. 1, 1. pkt., ændres »køretøjer« til: »andele i andelsboligforeninger«, og », 2 og 4« ændres til: »og 2«.

13. I § 49 b, stk. 1, 2. pkt., ændres »opslag« to steder til: »enkeltopslag«.

14. § 49 b, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* § 49 a, stk. 4, finder tilsvarende anvendelse.«

ved ekstern terminaladgang, finder § 49 a, stk. 5, tilsvarende anvendelse.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.